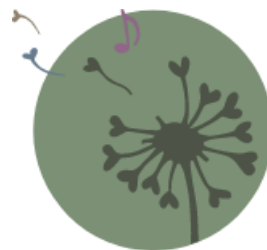

**FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE**

*Sammen skaber vi det
bedste sted at bo*

Pædagogisk læreplan for Haastrup Børnehave og Vuggestue

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for personalets pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner i relation til de intentioner, mål og krav, som fremgår af Dagtilbudsloven. I teksten finder du løbende links til supplerende informationer på vores og andre relevante hjemmesider.

Læreplanen er et fagligt dokument, hvor du som læser får et kig ind i det pædagogfaglige rum. Efter hvert afsnit indsætter vi beskrivelser, hvor du kan læse om, hvordan personalet omsætter den pædagogiske læreplans intentioner og mål i praksis. Du vil her blive præsenteret for to pædagogiske værktøjer *Miniprojektbeskrivelser* og *Praksisfortællinger*, som personalet bruger i arbejdet med pædagogisk læreplanlægning.

Et *Miniprojekt* er en handling eller et forløb, som sættes i gang af en eller flere pædagogiske medarbejdere, med henblik på at planlægge, undersøge, evaluere og udvikle pædagogisk praksis. *Praksisfortællinger* er fortællinger om udvalgte episoder fra pædagogisk praksis, fortalt af pædagogiske medarbejdere, med henblik på at formidle, undersøge og udvikle den pædagogiske praksis. Formålet med at bruge disse værktøjer er, at realisere det pædagogiske grundlag og mål i den pædagogiske læreplan.

Gennem personalets beskrivelser får du mulighed for, at følge deres overvejelser og valg, når de udvikler og udfolder pædagogikken inden for læreplanens forskellige områder og temaer. Vores pædagogiske læreplan opdateres løbende med nye projekter og fortællinger fra praksis.

Vi håber du finder relevant viden og indsigt undervejs – rigtig god læselyst!

Dette er et materiale fra Faaborg-Midtfyn Kommune.

Der er hentet inspiration fra Børne- og Undervisningsministeriets "Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold" samt "Skabelon til pædagogisk læreplan".

Miniprojektskabelonen er udarbejdet i samarbejde med UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.

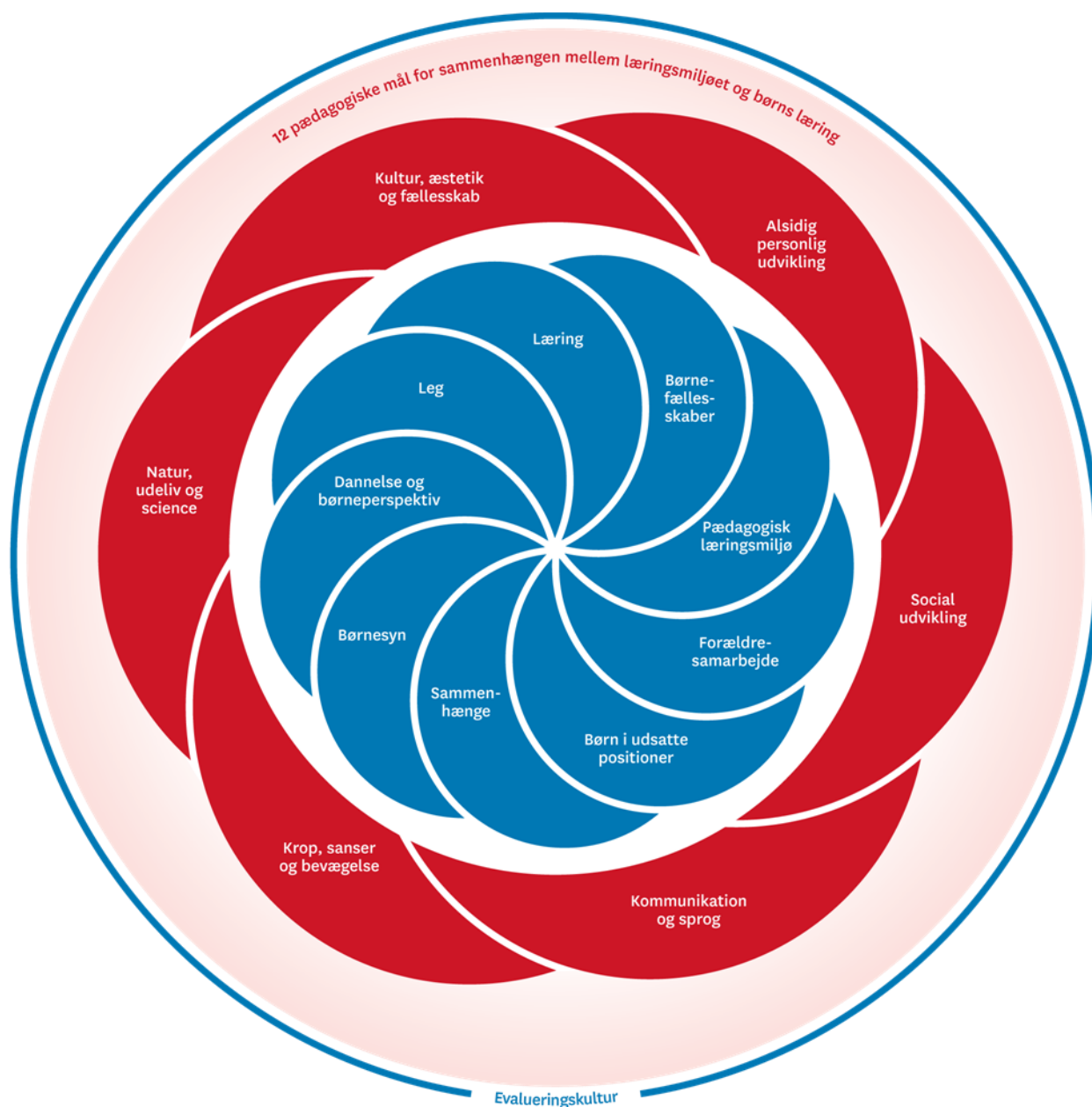
30-10-2024

Skabelon til praksisfortællinger er udarbejdet med inspiration fra "Pædagogens grundfaglighed -Grundbog til pædagoguddannelsen", DAFOLO.

Indhold

Pædagogisk læreplan for Håstrup Børnehave og Vuggestue	1
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Hvem er vi?	6
Pædagogisk grundlag	8
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	9
Pædagogisk læringsmiljø	12
Samarbejde med forældre om børns læring	14
Børn i udsatte positioner	16
Overgang fra vuggestue til Boblergruppen for udsat barn	16
Analyse og fortolkning	17
Sammenhængende børneliv	18
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	20
Inddragelse af lokalsamfundet	20
Beplantning af frugttræer i Byparken	20
Analyse og fortolkning	21
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	22
De seks læreplanstemaer	24
Alsidig personlig udvikling	25
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	25
Social udvikling	27
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	27
Kommunikation og sprog	29
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	29
Krop, sanser og bevægelse	33
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	33
Yoga for bobler og børnehavebørn	34
Natur, udeliv og science	40
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	40
Videnskabsuge august 2021	41
Kultur, æstetik og fællesskab	46
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	46
Evalueringskultur	48
Hvordan skaber vi en evalueringskultur?	48
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?	48

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der løbende til publikationen.

I Faaborg-Midtfyn kommune har vi udviklet et værktøj - *Læringsblomsten*, som hjælper os med, at holde styr på temaer og mål i den pædagogiske læreplan. Det gælder både når vi planlægger vores hverdag med børnene, samt når vi reflekterer over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer, vi skaber, og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Her kan du få en præsentation af [Læringsblomsten](#)

Læringsblomsten findes også i en papirudgave, som du kan se et eksemplar af, hvis du henvender dig til personalet i vores dagtilbud.

Vi anvender blandt andet Læringsblomsten, når vi arbejder med *Miniprojekter* og *Praksisfortællinger*. Læringsblomsten giver os et overblik, når vi skal forholde os til læreplanens 6 indholdstemaer, samt de 12 mål for sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Temaer og mål er fastlagt via lovgivningen, og således fælles for alle dagtilbud i landet.

Hvis du vil vide mere om, hvordan personale og bestyrelser er blevet klædt på til at styrke arbejdet med pædagogisk læreplanlægning, kan du finde yderligere information på [Faaborg-Midtfyn Kommunes hjemmeside](#)

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold.

Håstrup Børnehave og Vuggestue er en lille integreret institution under Håstrup Friskole. Vi er godkendt til 18 børnehavebørn og 14 vuggestuebørn og en udegruppe med 12 børnehavebørn.

Vores profil er musik, natur og bevægelse, hvor vores kærneværdier er tryghed, anerkendelse, relation, kommunikation og faglighed

Håstrup Børnehave og Vuggestue ligger midt i Håstrup i et lille lukket vænge, med en skøn natur omkring os. Vores hus er opdelt i 3 åbne stuer med et køkken i midten. Børnene er delt op i vuggestue som rummer de yngste vuggestuebørn, en Boblergruppe der rummer de ældste vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn og en børnehavegruppe. Ind til vuggestuen er en lille låge, som kan åbnes og lukkes efter behov. Det er vigtigt for os, at der er mulighed for at opdele børnene i deres respektive grupper, men også lige så vigtigt, at børnene kan være sammen på tværs.

Vi vægter det forpligtende fællesskab og almen dannelse. Det er vigtigt for os, at barnet oplever sig selv som unik, men også betydningsfuld og uundværlig for fællesskabet. Vi voksne viser retningen ved at være gode rollemodeller og hjælper vores børn med at være gode rollemodeller for hinanden. Vores udgangspunkt er "Det man kan selv, det skal man selv". Dem der kan, hjælper dem der er ved at lære det.

Børnene er ude hver dag, enten på legepladsen eller i Byparken, som er vores nærmeste nabo. Vi bruger Byparken som et ekstra rum. Byparken rummer en lille sø, en bæk der løber gennem parken, bålhytte, sneglehøj, et skovstykke og shelter med bålplads. Vi arbejder tæt sammen med Håstrup Friskole og benytter os ofte af skolens gymnastiksal. Vi deltager i morgen-gåtur, morgensang, fredagssang, teater, musikarrangementer mm. Vi deler bus med Friskolen og den benytter vi os ofte af til ture ud af huset, fx. besøg på Trente Mølle, stranden, musik/teater på bibliotekerne i kommunen, Svanninge Bakker og meget mere.

Vores hverdag er præget af ro og forudsigelighed med barnet i centrum og et særligt fokus på relationen. Vi arbejder med genkendelighed, rutiner og en ugeplan, så dagen er tydelig både for børn, voksne og forældre. Det giver en god tryghed i vores hverdag.

Vi arbejder på at udvide med en "udegruppe", som får tilholdssted i et lokale på skolen, men er tilknyttet Børnehaven og Vuggestuen

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside

<https://www.hastrupfriskole.dk/>

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Her beskriver vi, hvordan de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk hos os. De øvrige fire elementer i det pædagogiske grundlag skal fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan, så du kan læse mere om i de følgende afsnit.

Børnesyn

I Haastrup Børnehave og Vuggestue tager vi udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv og at barnet ses som aktiv medskabende af egen læring og udvikling, i de rammer det pædagogiske personale er ansvarlige for at skabe. Ud fra en anerkendende tilgang forsøger personalet hele tiden at møde barnet, hvor det er og anerkende dets følelser og behov gennem en ligeværdig relation.

Barnet skal opleve glæden ved at kunne noget og mestre sin hverdag. I vores institution er der mange daglige gøremål og vi har meget fokus på hverdagsrutiner som værende vigtige læringsrum for barnet. Fx i garderoben, ved bleskift, pottetræning, toiletbesøg, håndvask, madlavning, borddækning og morgensang. Vi guider og støtter barnet, så der hele tiden arbejdes inden for det enkelte barns udviklingszone.

Vi understøtter barnets kompetencer i det sociale spil og guider barnet, når der opstår konflikter, men som udgangspunkt opfordrer vi barnet til selv at forsøge at løse små konflikter i hverdagen.

Vi prioriterer at planlægge planløshed for at afsætte tid til blot "at være" tilstede sammen, vi ser barnet og følger barnets spor. Vi forsøger at gribe barnets små ideer og arbejde ud fra disse. Vi inddrager ligeledes barnet i de planlagte aktiviteter og ser en stor værdi i de input det enkelte barn kommer med. Vi vægter fællesskabet højt og mener, at alle har noget at bidrage med til fællesskabet. Alles mening er vigtig, men nogle gange kræver fællesskabet, at der indgås kompromiser og at der findes en fælles løsning.

Vi har fokus på, at de læringsmiljøer vi sammen med børnene udvikler, giver barnet tryghed og nærvær og på samme tid understøtter barnets læring og dannelse.

Dannelse og børneperspektiv

Vi arbejder i vores institution på, at barnet har en stor indflydelse på dagligdagen og forsøger at inddrage barnets perspektiv så ofte som muligt. Det har stor betydning for barnets læring, udvikling og trivsel, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et børneperspektiv. Barnet inddrages fx i valg af sange, aktiviteter og hverdagsrutiner. Der tages hensyn til det enkelte barn og vi justerer derfor løbende vores hverdag og vores rutiner så alle børn har mulighed for indflydelse og deltagelse.

Vi er som voksne rollemodeller og går selv forrest og viser barnet vejen. Vi mener, at høflighed og respekt er nogle vigtige værdier og arbejder fx med udtrykkene "ja tak" og "nej tak". Vi guider med disse udtryk barnet og anerkender både den hensigtsmæssige adfærd og den adfærd vi forsøger at korrigere, ved at sige tak til begge. Vi lærer barnet at værdsætte den mad det får og det arbejde, der ligger i at lave den, derfor husker vi dem på at sige "tak for mad" og bede pænt om det de gerne vil have. Vi øver turtagning og evnen til at se og forstå, når et barn fx har brug for hjælp eller trøst. Det er vigtigt, at vi som voksne har et tydeligt kropssprog, når vi guider barnet, så det er i stand til både at høre os, men også at kunne aflæse, hvad det er vi ønsker de skal gøre.

Børnene er også rollemodeller for hinanden og der er en stor læring og dannelse i, at de yngre børn ser, hvad de ældre børn gør. Det kan fx være i forbindelse med oprydning, borddækning, konfliktløsning eller i garderoben. Børnene opdrager hinanden, de påvirker hinanden og husker hinanden på regler og rutiner og vi guider børnene til at hjælpe hinanden. Vi bruger meget tid på at tale med børnene omkring social forståelse.

Leg

Legen har stor betydning i et barns liv. Legen har en værdi i sig selv og er med til at fremme barnets sociale og personlige udvikling. Vi er som personale meget bevidste om, hvornår vi skal være deltagende i legen og hvornår vi kun skal iagttage den eller helt trække os. Vi følger barnets spor og tage udgangspunkt i barnets perspektiv og er nysgerrige sammen. Legen har en stor vigtighed for barnet, da det er det mest oplagte læringsrum til at udvikle fantasi og sociale kompetencer. Vi understøtter børnene i legefællesskaber, der skaber nye relationer og mulighed for, at børnene opdager nye sider af hinanden. Vi arbejder med såvel voksenstyret lege som børneinitieret lege. Nogle gange ændrer en voksenstyret leg sig til en børnestyret leg, hvor nye relationer dannes. Vi har i Haastrup store naturområder omkring Børnehaven og Vuggestuen, der kan understøtte både den frie og strukturerede leg.

Læring

Vi fokuserer i vores institution på barnets læring gennem hverdagssituationer, børneinitieret leg og voksenplanlagte aktiviteter. Vores pædagogiske læringsmiljøer har til formål at fremme barnets motoriske, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns udvikling og vælger aktiviteter og temaer, der skaber nysgerrighed hos barnet og arbejder indenfor barnets nærmeste udviklingszone. Vi arbejder på at være dynamiske og hele tiden udvikle vores læringsmiljøer og skabe differencering i hverdagen.

Vi har i Haastrup Børnehave og Vuggestue musik, bevægelse og natur som vores profil og vi har derfor ekstra fokus på at skabe læringsmiljøer inden for disse emner. Sang, musik og rytmik understøtter barnets sproglige og alsidige personlige udvikling og det giver barnet mulighed for at udfolde sig kreativt og kropsligt. Musikken skaber glæde og nærvær for både børn og voksne.

Barnet lærer ved at udforske med krop og sanser, vi arbejder med bevægelse både inde og ude og skaber læringsmiljøer, der aktiverer kroppen og miljøer der appeller til ro og fordybelse.

Vores børn er meget ude og vi skaber spændende læringsmiljøer på legepladsen og i vores dejlige naturområder omkring institutionen. Vi følger årets gang og har fokus på naturen og hvad vi kan bruge den til og hvad barnet kan lære af den. Vi benytter råvarer til vores madlavning, der følger årstiderne.

Børnefællesskaber

Haastrup Børnehave og Vuggestue er en lille institution, der giver rig mulighed for mange forskellige børnefællesskaber. Børnene er delt i 3 hovedgrupper, Vuggestuebørn, Bobler og Børnehavebørn, men vi

arbejder med en struktur, der altid tilgodeser det enkelte barn og dets behov. Hvornår barnet flytter fra fx vuggestuegruppen til boblegruppen afhænger ikke af alder, men vurderes ud fra barnets udviklingsniveau og kompetencer. Et barn kan derfor godt deltage som boblebarn til nogle aktiviteter men som vuggestuebarn til andre. Der arbejdes med fællesskaber i de tre grupper, men vores struktur og tætte relation mellem grupperne giver det enkelte barn mulighed for at være en del af forskellige fællesskaber på tværs af alder. I løbet af en dag arbejdes der med små gruppe, fx når børnene er i gang med en voksenplanlagt aktivitet og på andre tider af dagen har børnene mulighed for at deltage i selvvalgte større eller mindre fællesskaber fx på legepladsen eller i morgentimerne.

Relationer og venskaber er afgørende for et barns udvikling, alle børn har krav på at opleve at være en aktiv del af et fællesskab, at blive respekteret og blive lyttet til. Det er i det sociale samspil med andre børn, at barnet udvikler sig og lærer at agere.

Morgensang spiller en stor rolle i vores institution, der er en stor læring i at være en del af et stort fællesskab, hvor de små lærer af de store og hvor man er fælles om en kulturel oplevelse, at synge og at lære om de sange vi synger.

Her finder du links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside om, hvordan vi forholder os til de fem centrale elementer.

<https://www.haastрупfriskole.dk/36-paedagogisk-profil.html>

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores *Børnesyn*, samt syn på *Dannelse og børneperspektiv*, *Leg, Læring og Børnefællesskaber*. Efterhånden som vi arbejder med elementerne i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan de fem elementer bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Her beskriver vi, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I det pædagogiske læringsmiljø vægter vi struktur og genkendelighed. Vi har fast morgenåbner, så børnene møder den samme voksen hver morgen. Det giver en god og tryk start på dagen. Vi gør meget ud af, at der er ro omkring morgensituationen, så alle får ro til at spise deres morgenmad. Efter morgenmaden er der mulighed for at lege i små grupper eller hjælpe til med praktiske opgaver. Børnene er glade for at deltage i forberedelserne til formiddagssamling og frokost, så der ordnes frugt, skrælles forskellige grøntsager eller fyldes på fade og i skåle til frokost.

Som udgangspunkt går alle ud på legepladsen kl.8, når SFO-børnene skal i skole. Børnene hjælper med at tænde bål, så det er hyggeligt at møde ind på legepladsen for de børn der drypvis møder ind frem til kl.9, hvor vi går ind til samling og morgensang.

Bobler og Børnehavebørnene har samling og morgensang sammen. Vi synger en ny sang, en ønskesang og en sang vi alle kender godt. Der er altid en bevægelsessang med til morgensang. Vi spiser frugt og knækbrød i små grupper, snakker om dagens aktivitet og hvad der fylder lige nu. Som udgangspunkt er børnene fordelt efter dagens gruppeaktivitet, men enkelt børn kan have brug for at sidde ved en bestemt voksen, ved bedstevennen eller lande i vuggestuen. Det er vigtigt for os med fleksible rammer, så børnene få den tryghed de har behov for og får den bedst mulige start på dagen.

Børnene går på toilettet, hvor en voksen hjælper med toiletræning, bleskift mm. I garderoben er der god plads til at øve sig i at komme i tøjet og mange der gerne vil hjælpe. De store hjælper de små med det der er svært.

Dagens aktivitet står i ugeplanen, som er synlig for alle voksne, forældre og børn. I dag er det mandag og Yoga på legepladsen for Bobler og Børnehavegruppen. Det er en voksen fra Vuggestuen der står for Yoga, for det er hun rigtig god til. En voksen fra Børnehavegruppen leger med vuggestuebørnene, som jubler medens de ruller ned ad bakken, kæmper sig op igen, for at rulle ned en gang til. I sandkassen sidder der en voksen, som bliver forkælet med de lækreste sandkager og en lille gruppe børn er gået op i ”skoven”, hvor de leger

"far, mor og børn". Sandlegetøj er hængt op i træerne, så der er skabt hjemlig hygge. I et hjørne af sandkassen sidder en dreng og har fundet sin yndlingsskovl. Han er ved at grave et stort hul og nyder at kunne lege i fred og ro.

Fra køkkenet bliver der meldt at frokosten er klar. De små går ind først. Et par af de store børnehavebørn og en voksen er klar til at tage imod i garderoben. De små er sultne og trætte og får meget hjælp til at få tøjet af. I vuggestuen synger de deres madsang og der jubles over, at der nu er der er serveret frokost. Puslesituationen, før de små skal ud at sove skal være hyggelig, trygt og relations skabende. Et trygt barn i ro giver den bedste lur.

Hver dag før frokost, synger vi vores madsang og tæller før der bliver sagt værsgod. I dag er det smør selv på menuen. Brødet bliver sendt rundt og børnene øver sig i at vente på tur, spørger efter det de mangler, hælde op, spise med kniv og gaffel, snakke stille sammen, så alle får lov til at spise deres mad med god ro.

Efter frokost går børnene selv over med deres tallerkner i køkkenet. De hjælper med at rydde maden af bordet, før de går på toilettet, hopper i overtøjet og går på legepladsen.

Om eftermiddagen er det den frie leg og små praktiske opgaver der få lov til at fylde. En voksen og 3 børn fejer fliser, en gruppe er ved at forberede eftermiddagsmad. Cyklerne kommer ud, for nu er der plads til at give den gas medens de små sover. Legen i skoven fortsætter fra om formiddagen, en lille gruppe går på skolens legeplads, hvor de møder skolebørnene, som lige har fået frikvarter. Der er gensynsglæde, de store skolebørn hjælper de små med at gå balance og viser stolt hvad de har lært på parkourbanen.

De første vuggestuebørn begynder at vågen, bliver puslet og spiser eftermiddagsmad på stuen. Børnehavebørnene og Bobler spiser ude og så er der fælles oprydning på legepladsen. Børnene bliver drypvist hentet og der er tid og ro til en lille snak om dagen i dag med forældrene. Sidst på eftermiddagen samles børnene i én gruppe inde i huset, hvor vi hygger med børne-the, historiefortælling og leger i små grupper.

Herunder ser I en illustration – Læringsmiljø-modellen. Den viser, hvilke elementer der tilsammen udgør det pædagogiske læringsmiljø: De daglige rutiner, vokseninitierede aktiviteter og børnekultur – holdt sammen af lege og fællesskaber.

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.

Indsæt links til jeres hjemmeside med links-tekst der bedst muligt refererer til indholdet, der hvor I har beskrevet værdier/principper, der refererer til de fem elementer

Vi arbejder hele tiden med udvikle vores *Pædagogisk Læringsmiljø*. Efterhånden som vi arbejder med læringsmiljøet i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi udvikler læringsmiljøet i vores hverdag sammen med børnene.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring"

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi har en god og tæt kontakt til vores forældre i det daglige. Det er vigtigt for os, at forældrene føler sig trygge, når de afleverer deres børn hos os. Vores institution er baseret på ejerskab og det forpligtende fællesskab. Forældrerådet har ansvar for vores arrangementer sammen med en pædagog og på dagen er det dem der står for afviklingen sammen med de forældre der har meldt sig til at hjælpe. Vi har to arbejdsdage om året sammen med Friskolen, hvor børn og forældre inviteres til en dag med praktisk arbejde, men hvor vi også vægter relationerne forældrene imellem. Forældrene fordeler sig på begge matrikler alt efter arbejdsopgaver. Vi holder fælles pauser og slutter dagen af med fællesspisning. Børnene deltager hele dagen og der er tilbud om børneaktiviteter, som de ældste elever står for. Børnene deltager/oplever at der bliver bygget nye ting i deres skole, børnehave og vuggestue, som de selv har været med til at skabe.

Vi laver ugeplaner for grupperne hver uge og sender ud på vores intranet "Viggo". Ugeplanen er hæftet op på et bestemt emne, som vi arbejder med i de aktiviteter vi tilbyder i ugens løb. I ugeplanerne bliver der også informeret om ture ud af huset.

På vores lukkede facebookgruppe for forældre og personale lægger vi dagligt billeder og tekst op af dagens aktiviteter, så forældrene kan tale med deres børn om dagen, når de kommer hjem.

Hver fredag skriver vi fredagsbrev sammen med skolen. Fredagsbrevet bliver lagt op på opslagstavlen på "Viggo", så alle forældre kan læse det.

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.

<https://www.haastrupfriskole.dk/>

<https://www.haastrupfriskole.dk/30-foraeldresamarbejde.html>

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores *Samarbejde med forældre om børns læring*.

Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan samarbejdet med forældrene er med til at sikre trivsel, læring, udvikling og dannelse for børnene.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Vores store styrke er at være en lille institution, hvor der er plads til at rumme alle børn. Det er vigtigt for os, at børnene oplever at være en del af et fællesskab og bliver mødt i nærmeste udviklingszone. Vores gruppeopdeling er udviklet med stor respekt for det enkelte barns udvikling, så barnet tager små skridt i en positiv retning og selv kan følge med.

Vi har sproggrupper, hvor de børn der har brug for et sprogligt løft, mødes ugentligt i en lille gruppe og træner sprog. Sprog materialet rekvireres løbende ved tale- og høre konsulent i FMK.

Hver 3. måned har vi møde med Forebyggende team, hvor vi får sparring på evt. bekymringer ift. særlig udsatte børn/forældre.

[Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.](#)

Indsæt links til jeres hjemmeside med links-tekst der bedst muligt refererer til indholdet, der hvor I har beskrevet forebyggende indsatser m.v.

Vi arbejder hele tiden med at udvikle vores [Arbejde med børn i udsatte positioner](#). Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og [Praksisfortællinger](#), der viser, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn lige muligheder for at deltage i hverdagens fællesskaber.

Overgang fra vuggestue til Boblergruppen for udsat barn

Indledning – begyndelse

Skiftet fra vuggestuebarn til børnehavebarn en glidende overgang, som starter når børnene bliver ca. 2 år. De kommer "på besøg" i Boblergruppen, som er de ældste vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn. De tilbydes at deltage i morgensang, formiddagsaktiviteter eller frokost. Pædagogerne evaluerer løbende sammen med forældrene på barnets reaktion hjemme og i institutionen. Barnet skifter først gruppe, når de selv er klar og er trygge nok til at vælge døren til vuggestuen fra. For udsatte børn kan overgangen være en længere proces, hvor barnet har behov for at søge tilbage til det kendte og trygge mange gange i og efter overgangen til en ny gruppe.

Hændelse– handlingsforløb

Barn er 2,3 år går i vuggestuen og har alderen til at skifte gruppe til Boblerne. Bruger ofte gråd som kommunikation både overfor de voksne og i legen med vennerne i vuggestuen. Reagerer voldsomt i situationer, hvor barnet oplever ikke at blive forstået, når der er noget han gerne vil. Barnet har et stort behov for struktur og tydelige rammer i dagligdagen og finder stor tryghed i vuggestuen, hvor barnet har den tætte relation til de voksne. Det planlægges at barnet skal besøge Boblerne til frokost 2 dage om ugen sammen med en voksen fra vuggestuen og tilbydes at være med til morgensang. Den voksne i Boblergruppen har fokus på at skabe en tættere relation gennem hele dagen. Barnet vil meget gerne starte dagen i vuggestuen og de dage hvor barnet er træt og uoplagt, spiser han i vuggestuen. Sammen med en voksen begynder han at deltage i morgensang med Børnehavegruppen og Boblerne. Når han er på besøg, synger vi sange han kender og ofte med fagter, så det bliver genkendeligt for ham. Han tilbydes at være med i "Dinosaurer fange" på legepladsen, sammen med den voksne i Boblergruppen og Boblerbørnene. I legen arbejdes der både med relationerne og de sociale spilleregler. Drengen begynder at vælge morgensang og frokost ved Boblerne til. Han deltager i dagens aktiviteter sammen med sin nye gruppe. På dage hvor vi kan mærke at han er fyldt op og har brug for ro, tilbydes han at komme ned i vuggestuen. Det siger han som regel "ja tak" til. Andre gange giver han selv udtryk for, at han gerne vil være i vuggestuen.

Afslutning

Drengen har i overgangsperioden udviklet sig sprogligt og socialt. En dag hvor han er nede i vuggestuen, får han øje på sit foto oppe på vægen, hvor han hænger sammen med vuggestuebørnene. Han fortæller de voksne, at de gerne må tage hans billede ned. Han ikke vuggestuebarn mere, for nu er han jo i Boblergruppen.

Analyse og fortolkning

Hvad er barneperspektivet i fortællingen?

Barnet anerkendes på behovet for tryghed og den tætte relation i overgangen til en ny gruppe. Han får den tid han har brug for og har hele tiden en åbning, så han kan søge tilbage til det kendte og det der skaber mest tryghed for ham. Han oplever at blive set, lyttet til og forstået ift. hans vanskeligheder.

Hvad er voksenperspektivet i fortællingen?

De voksne skaber en overgang for barnet, hvor de er mindre optaget af alder og mere optaget af at møde barnet i nærmeste udviklingszone. De voksne skaber fleksibilitet i begge grupper, så barnet kan søge hen til det ukendte og tilbage til det kendte, når utrygheden melder sig.

Sammenfatning

Barnet får den tid han har brug for i overgangen. Der er ikke sat tid på, hvornår det endelige skift sker. Det sker først da drengen selv tydelig viser, at nu er han klar. Han bliver i processen ikke presset, men hjulpet og guidet på vej af de voksne. I processen er de voksne i løbende kontakt med forældrene og informere om hvor langt deres barn er. Forældre kan godt være bekymret for, at deres børn bliver for længe i en gruppe og ikke bliver udfordret nok. Den løbende dialog med forældrene er derfor meget vigtig, så alle arbejder i samme retning.

Sammenhængende børneliv

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hos os arbejder vi med sammenhæng fra vuggestuen og op til Tidlig-SFO. Vi har et tæt samarbejde med Håstrup Friskole og Bobler og Børnehavebørnene har deres daglige gang på Friskolen. Vi går morgentur sammen med skolen og deltager i morgensang og fredagssang. Vi bruger skolens gymnastiksal og faglokaler, låner skolens bus til udflugter og børnene benytter ofte skolens legeplads. I skoleferierne har vi samspasning med SFO-børnene. Vi har periodevis ansat ungarbejder om eftermiddagen, som er elever der går på Håstrup Friskole. 2 gange om året har vi fælles arbejdsdag Friskole, Børnehave og Vuggestue, hvor både børn og forældre deltar. Vi afholder førskole-samtaler i januar, hvor vi sammen med forældrene drøfter, hvad der evt. skal arbejdes med de sidste 3 måneder i børnehaven og videre i Tidlig-SFO. Når børnene starter i Tidlig-SFO, kender de skolen, lokalerne, rammerne, strukturen omkring morgen-gåtur og morgensang, de kender flere af eleverne, som de har leget med/mødt i børnehaven, på morgen-gåtur eller på skolens legeplads.

Organiseringen og arbejdet med de yngste børnehavebørn

I Faaborg-Midtfyn Kommune har kommunalbestyrelsen truffet beslutning om at fastholde den nuværende aldersgrænse for børnehave på 2 år og 11 måneder, og at børnehavebørn pr. 1. januar 2024 sikres vuggestuenormering indtil den 1. i måneden efter de er fyldt 3 år.

Her beskriver vi, hvordan vi organiserer arbejdet omkring de yngste børnehavebørn:

I Haastrup børnehave og Vuggestue er børnene delt op i 3 grupper. Vuggestuegruppen, som er de yngste vuggestuebørn, Boblerne, som er de ældste vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn og Børnehavegruppen. Vi er organiseret i grupperne, så vi altid sikre den normering der passer til gruppen. Overgangene fra en gruppe til en anden foregår flydende, hvor vores opmærksomhed er på barnets udvikling og mindre på alder. Der er afsat ekstra personale af til Boblergruppen, da gruppen arbejder begge veje, overgangen fra vuggestue til Boblerbarn og overgangen fra Boblerbarn til Børnehavegruppen. De ældste børn i Boblergruppen deltager, sammen med en kendt voksen, i aktiviteter med Børnehavegruppen, der hvor det vurderes, at de magter det ift. deres udviklingstrin. Det er vigtigt for os, at vi hele tiden sikre barnets tryghed og relationen til de voksne. Vores organisering er bygget op, så der altid er mulighed for, at barnet kan søge tilbage til den trygge base og være der, til det igen er klar til den nye gruppe.

[Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.](#)

<https://www.haastрупfriskole.dk/35-overgang-til-ny-gruppe.html>

Vi arbejder hele tiden med at bidrage til et *Sammenhængende børneliv*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi sikrer sammenhæng i børnenes liv og læring, i overgangene mellem hjem, dagtilbud og skoler, samt hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Vi er en lille børnehave og vuggestue i et lokalsamfund, hvor vi er meget afhængig af hinanden, for at kunne skabe det stærke fællesskab vi har.

To gange om året inviterer vi de ældre i Håstrup. I december inviterer vi på ”risengrød og julesange” og i februar inviterer vi til ”tøndeslagning med kaffe og fastelavnsboller”. Børnene glæder sig altid til besøg og jubler når den første rollator triller op ad fliserne. Det er et rigtigt godt læringsrum, hvor generationer mødes og får et lille kig ind i hinandens verden.

I efteråret holder vi høstfest med kager, marmelade og æblesaft. Vi presser selv vores æblesaft med æbler vi har fået lov til at plukke i private haver rundt i Håstrup. Flere af beboerne i Håstrup kommer forbi med spande og kasser med æbler, hilser på børnene og får en lille snak.

En gang om året bliver vi inviteret i kirken til et motorikforløb, hvor børnene får fortalt historie, danser og bevæger sig rundt i kirken.

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.

Vi arbejder hele tiden med *Inddragelse af lokalsamfundet*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe trygge og udviklende læringsmiljøer for børnene.

Beplantning af frugttræer i Byparken

Indledning – begyndelse

Vi får leveret 15 frugttræer, som vi skal plante over i Byparken. Det er en tid med Corona og det er længe siden vi har haft et arrangement sammen med de ældre i Håstrup. Vi beslutter os for at inviterer de ældre med til at plante træerne og en lille koncert.

Hændelse– handlingsforløb

Op til dagen bager vi kage sammen med børnene og øver os på de sange de skal synge. Børnene glæder sig meget til at møde de ældre igen, er spændte på om deres bedsteforældre kommer og så er det også første gang de skal give koncert. I Byparken er der gjort klar. To pensionister, som til daglig går og passer Byparken, har gravet huller og sat frugttræerne klar. Børnene planter og der bliver snakket om hvad det er for et træ og hvilke frugter det giver. De ældre, der er mødt op, nyder kaffen og børnene deler stolt kage ud. Vi slutter formiddagen af med en lille koncert på afstand.

Afslutning

På vej ned i børnehaven snakker børnene om, hvilke træer de har plantet og at de glæder sig til at høste frugterne. Flere af børnene fik hilst på deres bedsteforældre og de havde sagt at kagen smagte godt.

Analyse og fortolkning

Hvad er barneperspektivet i fortællingen?

Børnene bliver en del af noget, som vi skaber i fællesskab og som alle skal passe på. De glæder de ældre i byen med både sang og kage. Alle børnene har en funktion både med at plante træer, men også under den lille koncert.

Hvad er voksenperspektivet i fortællingen?

Det enkelte barn oplever at være en del af et stort fællesskab og får styrket deres selvværd. De har alle bidraget og det har betydning for fællesskabet i lokalsamfundet, at der nu står en frugtplantage i Byparken, som alle i byen kan nyde godt af.

Sammenfatning

Vi er en del af lokalsamfundet i Håstrup og når børnene går i Byparken møder de ofte de to ældre mænd, som går og passer på parken. Vi har været sammen med de ældre i Håstrup om noget alle får glæde af og noget som er blivende og vedvarende. Børnene der har været med til at plante træerne får en følelse af ejerskab.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vores børnehave og vuggestue består af et stort åbent rum, hvor vuggestue og børnehave kun er adskilt med en lille låge, dette gør, at børnene kan høre og se, hvad der foregår i de forskellige grupper. Det store rum er inddelt i små rum med mulighed for forskellige små legemiljøer, der justeres efter temaer og børnenes interesser. Børnene er med til at ændre miljøerne og vi forsøger at følge børnenes spor. Vi har et lille værksted, hvor der er mulighed for kreativ udfoldelse.

Børnehaven og vuggestuen har fælles garderobe, hvilket gør, at børnene kender hinandens pladser og har mulighed for ofte at mødes, når de skal have tøj af og på og kan hjælpe hinanden hvis fx en yngre ven har forlagt en hue.

Køkkenet ligger midt i huset, dvs. at børnene både i vuggestuen og i børnehaven kan se, hvad der sker i køkkenet og kan dufte, når der laves mad. Køkkenet er indrettet således, at børnene i mindre grupper kan hjælpe med madlavningen.

Børnene har faste spisegrupper, de er fordelt på tre grupper, børnehavebørn, bobler og vuggestuebørn, der er altid mulighed for at komme på besøg i en af de andre grupper.

Vores vægge i huset er lyse, hvilket er et bevidst valg for at skabe et roligt miljø for børnene. Farverne skabes ved de ting vi sammen med børnene hænger op på væggene. Der skiftes efter de forskellige temaer, vi arbejder med. Vi har fokus på, at vores billeder/plancher hænger i børnehøjde, så børnene har mulighed for at se og føle. Miljøerne inde er skabt sådan, at de opfordrer til stille lege med fordybelse og nærhed.

Vores udeområde består af en legeplads med rig mulighed for fysisk udfoldelse og stimulering af sanserne. Vores legeplads er åben så både børnehavebørn og vuggestuebørn leger sammen. Der er en stor bakke, skov og fliser der kan cykles på. Vi har klatretræer og gynger. Midt på legepladsen har vi et bålsted, der flittigt bliver brugt til madlavning og hygge. Om vinteren er der ikke noget bedre end at sidde og hygge en tidlig morgen omkring bålet i mørket. Vi dyrker krydderurter, der bruges i vores madlavning og børnene dufter ofte til dem og smager dem. På legepladsen har vi et stativ til affaldssortering, hvor børnene lærer om genbrug og er med til at sortere affald. Ved indgangen til vores institution har vi en kompostbeholder, hvor børnene er med til at aflevere vores restaffald til Orla orm.

I vores baghave, har vi et stort grønt område med skov, sø og en stor bålplads med sheltere, som vi bruger rigtig meget hele året rundt.

Vi arbejder i Haastrup børnehave og vuggestue ud fra en stor gensidig respekt mellem børn og voksne. Børnene lærer allerede i vuggestuen vigtigheden af at hjælpe hinanden og være en del af et fællesskab, hvor alle har en betydning. Vi guider børnene i at hjælpe hinanden fx med at tage tøj af

og på. Der bruges tid på at skabe den ro der skal til for, at børnene ser hinanden og er i stand til at se, når en kammerat har brug for hjælp. Vi har fokus på oprydning og at det er en fælles opgave.

Der er meget humor i vores hus og der er altid plads til lidt sjov og et godt grin sammen med børnene, når vi fx er i garderoben eller på badeværelset.

Når vuggestuebørnene skal skiftes og puttes bruger vi meget tid på at skabe et roligt og trygt miljø med sang og hygge.

Vi har stor respekt for, at børnene tilbringer meget tid i vores institution og det er derfor vigtigt for os at skabe et hjemligt miljø med rammer, der skaber tryghed, genkendelighed og hygge. Vi har fokus på dagens måltider og vi skaber ro og en god stemning omkring spisesituationerne. Der synges altid madsang og der gøres meget ud af at maden serveres indbydende. Børnene øser selv op og hjælper hinanden, når de mangler noget.

Vi vægter vigtigheden af altid at prøve at forstå barnets intention og anerkende den frustration, der somme tider kan opstå, når barnet ikke føler sig forstået af en kammerat eller af os. Vi guider børnene i at lytte til hinanden og forstå hinandens perspektiver.

<https://www.haastrupfriskole.dk/29-madordning.html>

Her finder I links til andre relevante oplysninger på vores hjemmeside.

Vi har hele tiden fokus på *Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø*. Efterhånden som vi arbejder med dette i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan vi inddrager børnenes oplevelser og perspektiver, når vi løbende vurderer og udvikler kvaliteten af børnemiljøet, som en del af arbejdet med at skabe trygge og udviklende læringsmiljøer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Som tidligere beskrevet, har vi i Faaborg-Midtfyn kommune udviklet et værktøj - *Læringsblomsten*, som hjælper os med at holde styr på de lovfastsatte temaer og mål i den pædagogiske læreplan, når vi planlægger vores hverdag med børnene og reflekterer over sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer vi skaber og børnenes læring.

Her kan du få en præsentation af [Læringsblomsten](#)

På de følgende sider folder vi læringsblomsten ud, idet vi gennemgår læreplanens 6 indholdstemaer og de 12 mål. Under hvert tema finder du eksempler på, hvad der kendetegner de læringsmiljøer, som personalet stræber efter at skabe, samt hvad børnene skal have mulighed for at opleve i deres hverdag sammen med kammerater og personale.

I afsnittet om evalueringskultur, kan I læse mere om, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske praksis og følger op, så vores læringsmiljøer bedst muligt understøtter børnenes brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Alsidig personlig udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er præget af omsorg og tryghed samt appellerer til nysgerrighed
- der understøtter samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale samt børn imellem
- hvor alle udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden gennem leg og aktiviteter – på tværs af alder, køn, social og kulturel baggrund

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at have mod på livet samt erfaringer med sociale positioner og demokratiske processer
- at være nysgerrige og føle sig trygge i verden, så de kan holde fast, prioritere og fordybe sig med tillid til egne potentialer
- at kunne engagere sig samt lege og deltage i forskellige fællesskaber, hvor de kan få hjælp til at regulere deres følelser og håndtere både med- og modgang

30-10-2024

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres alsidige personlige udvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Social udvikling*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der er inspirerende, udfordrende og foranderlige samt præget af leg og demokratiske praksisser med nærværende, vidende og nysgerrige voksne
- hvor alle er aktive medspillere og udviklere af fællesskaber i empatisk samspil med andre børn og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- hvor børnenes egne perspektiver inddrages og mødes med anerkendelse og respekt, når forskelligheder indgår som værdifulde for fællesskabet

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at blive mødt, respekteret og anerkendt, som dem de er i fællesskaber, hvor de kan udtrykke deres følelser og tanker og blive forstået
- at have gode venner og værdi i sig selv, når de deltager i fælles beslutninger og dannes i mødet med det, der er anderledes end dem selv

- at tage hensyn, eksperimentere, udforske, møde modstand og forskelligheder i trygge rammer sammen med gode kammerater og hjælpsomme voksne
- at være kendte i og trygge ved lokalmiljøet samt bekendt med forskellige kulturtilbud og muligheder i området

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres sociale udvikling.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kommunikation og sprog*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor voksne anvender et nuanceret og nærværende sprog samt sikrer alles mulighed for at indgå i sproglige samspil og dialoger på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- hvor alle har adgang til såvel analoge som digitale bøger, spil og skriveredskaber, som kan anvendes med og uden voksnes hjælp
- hvor de fysiske rammer giver plads til samtaler af høj kvalitet i leg, rutiner og planlagte aktiviteter, og voksne sikrer alle lige deltagelsesmuligheder ved at gå bagved, ved siden af eller foran i samvær og aktiviteter

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- positive, nærværende voksne og kammerater, der justerer deres opmærksomhed i forhold til dem og kammeraterne, mens de øver sig i at spørge, lytte og tilbyde relevante svar til hinanden

- erfaringer med at sprogliggøre deres tanker og behov og at være inddraget i det sociale samvær, så de opbygger stærke relationer på tværs af alder, køn, modersmål og social baggrund
- at både kroppen, talen og skriftsproget er i brug, når vi udforsker vores ideer, relationer og fælles omverden

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres kommunikation og sprog.

Sprog: Vinter/Forår 2020/21

Miniprojektansvarlig	Pædagog i vuggestuen
Udviklingsfokus • Hvad er du/I nysgerrige på at undersøge og afprøve ift. det pædagogiske grundlag og læringsmiljøet?	Udvikle udtale hos en dreng på 3 år, der er i en udsat position, på grund af udfordring med at tale.
Miniprojektets fokus • Hvad handler dit/jeres miniprojekt om? Hvilke elementer i læringsmiljøet skal miniprojektet bidrage til at udvikle (børnekultur, rutiner, vokseninitierede aktiviteter – leg og fællesskaber)?	Forbedring af drengens udtale og oplevelse af mestring og øge hans mulighed for bedre at deltage i fællesskaber og i den frie leg.
Projektdeltagere • Hvilke børn, medarbejdere, ledere, forældre mv. deltager i miniprojektet?	En dreng på 3 år og en pædagog
Læringsblomsten • Børneperspektiver (Temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I,	At drengens udtale forbedres og at drengen for en oplevelse af bedre at kunne kommunikere med de andre børn.

at barnet/børnene vil opleve, erfare og lære, ved at være med i miniprojektet?	
--	--

Læringsblomsten • Professionelt perspektiv (Det pædagogiske grundlag samt temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I at opleve, erfare og lære gennem miniprojektet?	At drengen udvikler sit sprog og der dannes en relation mellem ham og pædagogen, der giver drengen tillid til at øve sig og derved mulighed for at forbedre sig sprogligt.
Viden og handlemåder • Hvilken faglig viden og særlige handlemåder vil du/I bringe i spil i forbindelse med miniprojektet?	Fokus på relationen og arbejde med det materiale, der i samarbejde med talepædagogen er udvalgt.
Plan for miniprojektet • Lav en plan for, hvordan miniprojektet helt konkret skal foregå, herunder: Hvordan vil I dokumentere sammenhængen mellem det læringsmiljø I etablerer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvad skal være i fokus for dokumentationen?	Fokus på sprogarbejde med drengen i ca. 15 min. Arbejde med dragespil og "Emilies Sovedyr" Der vil være fokus på relationen, forbedring af udtale og på drengens relation til de andre børn.
Tidsramme • Hvor, hvornår og hvor længe skal miniprojektet finde sted? Hvor og hvornår evaluerer I?	Hver mandag og onsdag morgen i ca. 2 måneder. Evaluering løbende med leder.

EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE	EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE AF MINIPROJEKT
Refleksion over praksis Hvilke nye sanselige erfaringer om samarbejde mellem børn og pædagogisk personale har miniprojektet givet dig/jer? Hvilke nye erfaringer har I hver især fået om egne måder at reagere og handle på i konkrete situationer i pædagogisk praksis? Hvilke nye forståelser om udvikling af læringsmiljøet har miniprojektet givet anledning til? Hvilken viden og hvilke handlemåder er du/I blevet nysgerrige på, at arbejde videre med?	Læringsmiljøet har ændret sig løbende og nu spiller drengen og pædagogen dragespillet sammen med andre børn. Drengen er nu klar til at spille sammen med nogle andre. Det er kun mandag morgen og så er sprogarbejdet blevet udvidet til spil, en gang om ugen i en gruppe på 4, der sætter fokus på brugen af "jeg". Sproggruppen er udvalgt af de voksne og er sat sammen af to sprogstærke og to der er udfordret på deres sprog.
Læringsblomsten Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse Se jeres dokumentation igennem og beskriv: hvor ser du/I, at det læringsmiljø I har etableret, har påvirket børnene? hvordan har det påvirket børnene?	Drengen havde i starten brug for en periode med en til en, men føler sig nu så tryk i læringsituationen, så han nu er klar til at spille sammen med andre. De børn der deltager er meget interesseret i spillene, men også bevidste om at drengen er i gang med at øve en masse ord så han kan blive bedre til at snakke med dem.
Opfølgning Hvordan, hvornår og med hvem vil du/I følge op?	Løbende evaluering med leder og møde med talepædagog i juni 2021
Videndeling Hvordan vil du/I dele viden med kollegaer, leder og samarbejdspartnere i øvrigt?	Deler løbende viden med kollegaer og evalueres på p-møde.
Øvrige tanker og forståelser	

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Krop, sanser og bevægelse*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- med plads til kropslig udfoldelse og mangfoldighed, hvor børnenes behov og initiativer følges og kropslig sundhed understøttes
- hvor der udvises glæde ved bevægelse, og voksne muliggør kropslig udfoldelse ude som inde samt sikrer plads til både store armbevægelser og ro til fordybelse
- hvor alle sanser påskønnes og udfordres, så børnene får erfaringer med kropslige fornemmelser og følelser gennem leg, rutiner og aktiviteter

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at mestre overgange mellem ro og bevægelse og nyde begge dele
- at tage initiativer til leg og eksperimenter med krop og sanser samt have tillid til og glæde ved bevægelse og sansede indtryk
- at kende til og forstå deres krops funktioner og behov samt reagere hensigtsmæssigt på sanseindtryk og kroppens signaler

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på deres kroppe, sanser og bevægelse.

Yoga for bobler og børnehavebørn

Miniprojektansvarlig	Pædagogmedhjælper i børnehaven
Udviklingsfokus Hvad er du/I nysgerrige på at undersøge og afprøve ift. det pædagogiske grundlag og læringsmiljøet?	Øget kropsbevidsthed og oplevelse af ro i kroppen.
Miniprojektets fokus Hvad handler dit/jeres miniprojekt om? Hvilke elementer i læringsmiljøet skal miniprojektet bidrage til at udvikle (børnekultur, rutiner, vokseninitierede aktiviteter – leg og fællesskaber)?	Yoga hver mandag. Fokus på kropsbevidsthed, balance, ro, koordination og samarbejde. Øget oplevelse af egen krop og kropsbevidsthed giver øget selvværd og større mulighed for det enkelte barn til at deltage i fællesskabet.
Projektdeltagere Hvilke børn, medarbejdere, ledere, forældre mv. deltager i miniprojektet?	Børnegruppe på ca. 8-10 børn, alder mellem 2-6. Varighed ca. 20 min. En pædagogmedhjælper der står for aktiviteten og en pædagog/pædagogmedhjælper der assisterer.
Læringsblomsten Børneperspektiver (Temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I, at barnet/børnene vil opleve, erfare og lære, ved at være med i miniprojektet?	Større kropsbevidsthed Oplevelse af ro Oplevelse af at kunne mestre kroppen Danne nye relationer

Læringsblomsten • Professionelt perspektiv (Det pædagogiske grundlag samt temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I at opleve, erfare og lære gennem miniprojektet?	At børnene oplever en større forståelse for egen krop og dens evner. At børnene ser nye sider ved hinanden At børnene oplever ro At børnene kommer med input til øvelser Øget koncentration
Viden og handlemåder • Hvilken faglig viden og særlige handlemåder vil du/I bringe i spil i forbindelse med miniprojektet?	Fokus på det børnene bidrager med, styrke det de allerede kan og bygge videre på det. Tilpasse øvelserne til det enkelte barn og hele tiden være klar til at justere og tilpasse yogaen til børnene, så børnene hele tiden udvikler sig, men også at de oplever, at det er sjovt.
Plan for miniprojektet • Lav en plan for, hvordan miniprojektet helt konkret skal foregå, herunder: Hvordan vil I dokumentere sammenhængen mellem det læringsmiljø I etablerer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvad skal være i fokus for dokumentationen?	Yoga hver mandag. Børnene deles i 2 hold. Der justeres løbende på holdene, så alle tilgodeses. De to ansvarlige udvikler løbende på øvelser, så alle børn udvikler sig i eget tempo og niveau.
Tidsramme • Hvor, hvornår og hvor længe skal miniprojektet finde sted? Hvor og hvornår evaluerer I?	Yoga skal være fortløbende hver mandag. Der evalueres løbende (de to ansvarlige) og på p-møde evalueres sammen med resten af personalegruppen.

EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE	EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE AF MINIPROJEKT
Refleksion over praksis • Hvilke nye sanselige erfaringer om samarbejde mellem børn og pædagogisk personale har miniprojektet givet dig/jer? Hvilke nye erfaringer har I hver især fået om egne måder at reagere og handle på i konkrete situationer i pædagogisk praksis? Hvilke nye forståelser om udvikling af	Vi oplever at børnene hele tiden udvikler sig til yoga. Vi oplever at børnene har en oplevelse af at kunne mestre egen krop. Børnene er på forskellige niveauer og udvikler sig forskelligt og vi arbejder både med selve øvelserne, men også med de input børnene kommer med og med de nye relationer der dannes. Vi arbejder med at udvide øvelserne til også at omfatte øvelser, der

læringsmiljøet har miniprojektet givet anledning til? Hvilken viden og hvilke handlemåder er du/I blevet nysgerrige på, at arbejde videre med?	kræver to, så vi kan få mere fokus på samarbejdet mellem børnene.
Læringsblomsten Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse Se jeres dokumentation igennem og beskriv: hvor ser du/I, at det læringsmiljø I har etableret, har påvirket børnene? hvordan har det påvirket børnene?	Børnene får en større forståelse for egen krop og oplevelsen af at være i ro. Der er flere børn der udfordret i at være i ro og det kan somme tider være svært, men der sker stadig en udvikling.
Opfølgning Hvordan, hvornår og med hvem vil du/I følge op?	Løbende evaluering og justering af holdene og øvelserne (to ansvarlige).
Videndeling Hvordan vil du/I dele viden med kollegaer, leder og samarbejdspartnere i øvrigt?	Evaluerings og refleksion på månedlige p-møder.
Øvrige tanker og forståelser	

Sansekasser og massage september 2020

Miniprojektansvarlig	Pædagog i vuggestuen
Udviklingsfokus Hvad er du/I nysgerrige på at undersøge og afprøve ift. det pædagogiske grundlag og læringsmiljøet?	Nogle af drengene i vuggestuen er lidt voldsomme overfor hinanden og en af drengene bider ofte. En anden af drengene er udfordret i forhold til sine sanser og vi er derfor nysgerrige på og vil gerne undersøge om vi ved at stimulere sanserne ekstra en periode kan give børnene en bedre forståelse for egen krop.
Miniprojektets fokus Hvad handler dit/jeres miniprojekt om? Hvilke elementer i læringsmiljøet skal miniprojektet bidrage til at udvikle (børnekultur, rutiner, vokseninitierede aktiviteter – leg og fællesskaber)?	Fokus på at stimulere sanserne ved at lave sansekasser og lave massage. Vi vil gerne udvikle på børnekulturen.

Projektdeltagere Hvilke børn, medarbejdere, ledere, forældre mv. deltager i miniprojektet?	Børnegruppe på 8 vuggestuebørn, to pædagoger og en pædagogmedhjælper.
Læringsblomsten Børneperspektiver (Temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I, at barnet/børnene vil opleve, erfare og lære, ved at være med i miniprojektet?	Vi forventer at børnene får nogle oplevelser der stimulerer deres sanser og en øget opmærksomhed på deres krop.

Miniprojektskabelon i forbindelse med pædagogisk læreplanlægning i FMK

Læringsblomsten Professionelt perspektiv (Det pædagogiske grundlag samt temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I at opleve, erfare og lære gennem miniprojektet?	Nogle af børnene er udfordret på deres sanser og har modstand på at føle på ukendte ting og at blive rørt ved. Vi håber på at kunne give børnene nogle sanseoplevelser, der kan rykke lidt ved deres grænser og åbne op for deres sanseverden.
Viden og handlemåder Hvilken faglig viden og særlige handlemåder vil du/I bringe i spil i forbindelse med miniprojektet?	

Plan for miniprojektet • Lav en plan for, hvordan miniprojektet helt konkret skal foregå, herunder: Hvordan vil I dokumentere sammenhængen mellem det læringsmiljø I etablerer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvad skal være i fokus for dokumentationen?	Tirsdag og torsdag Sansekasser – 5 forskellige ting Massage onsdag og fredag Reaktioner fra børnene i forhold til deres sanseoplevelser
Tidsramme • Hvor, hvornår og hvor længe skal miniprojektet finde sted? Hvor og hvornår evaluerer I?	2-3 uger 2 gange om ugen Evaluering på månedligt p-møde

EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE	EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE AF MINIPROJEKT
Refleksion over praksis • Hvilke nye sanselige erfaringer om samarbejde mellem børn og pædagogisk personale har miniprojektet givet dig/er? Hvilke nye erfaringer har I hver især fået om egne måder at reagere og handle på i konkrete situationer i pædagogisk praksis? Hvilke nye forståelser om udvikling af læringsmiljøet har miniprojektet givet anledning til? Hvilken viden og hvilke handle måder er du/I blevet nysgerrige på, at arbejde videre med?	Have øget fokus på sansemotorikken i vores hverdagsrutiner og i leg/fri leg. Stimulere sanserne på daglig basis, i sær på de børn der er udfordret sansemotorisk.
Læringsblomsten • Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse Se jeres dokumentation igennem og beskriv: hvor ser du/I, at det læringsmiljø I har etableret, har	De drenge der var udfordret i at bide i leg og umotiveret, oplever vi har fået en oplevelse af egen krop og sanser, der gør at vi ikke længere oplever bid i vuggestuen. Vores øget fokus på børnenes sanseoplevelser oplever vi

påvirket børnene? hvordan har det påvirket børnene?	har hjulpet børnene i deres adfærd overfor hinanden.
Opfølgning Hvordan, hvornår og med hvem vil du/I følge op?	Løbende opfølgning på stuemøde. Pædagog i vuggestuen er ansvarlig.
Videndeling Hvordan vil du/I dele viden med kollegaer, leder og samarbejdspartnere i øvrigt?	Viden deles på stuemøder/p-møder hver måned.
Øvrige tanker og forståelser	

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Natur, udeliv og science*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- der understøtter spontan glæde ved naturen, og hvor bæredygtige praksisser udfoldes
- hvor børnenes lyst til at udforske naturfænomener og lege med tal, former og mængdeopfattelser anerkendes og mødes relevant.
- hvor børnene får erfaringer med at genkende, undres og udtrykke sig om årsag, virkning og andre forklaringer på sammenhæng, mens voksne etablerer en bro mellem konkrete oplevelser og naturvidenskabens forståelser og begreber

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- glæde ved og forbundenhed med naturen samt kendskab til naturvidenskabeligt og matematisk funderede begreber og forklaringsmodeller.
- erfaringer med at observere og undersøge naturfænomener i den nære og større omverden

- begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling samt mine muligheder for selv at bidrage

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på natur, udeliv og science.

Videnskabsuge august 2021

Personalets udviklingsfokus

Miniprojektansvarlig	
Udviklingsfokus • Hvad er du/I nysgerrige på at undersøge og afprøve ift. det pædagogiske grundlag og læringsmiljøet?	Vi vil gerne undersøge naturfænomener ved at strukturere og udføre eksperimenter, for herefter at snakke om, hvad der sker. Vi vil gøre dette for at styrke barnets nysgerrighed på temaet. Vi er nysgerrige på, hvordan vi fanger børnenes opmærksomhed så det både bliver sjovt og lærerigt at deltage i projektet.
Miniprojektets fokus • Hvad handler dit/jeres miniprojekt om? Hvilke elementer i læringsmiljøet skal miniprojektet bidrage til at udvikle (børnekultur, rutiner, vokseninitierede aktiviteter – leg og fællesskaber)?	Øge barnets interesse og nysgerrighed for naturfænomener og science i børnehøjde. Vi udfører eksperimenter med en legende tilgang. Miniprojektet bidrager til udvikling af: Leg og fællesskaber Vokseninitierede aktiviteter
Projektdeltagere • Hvilke børn, medarbejdere, ledere, forældre mv. deltager i miniprojektet?	Børnene i boblegruppe og børnehave gruppe, primære projekt ansvarlige er børnehavepædagog og leder. Øvrige boble og børnehave personale er med til at udføre projektet.

Læringsblomsten Børneperspektiver (Temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I, at barnet/børnene vil opleve, erfare og lære, ved at være med i miniprojektet?	Vi forventer at børnene oplever, erfarer og lærer at blive nysgerrige på de eksperimenter vi laver og stiller spørgsmål Børnene skal opleve: At eksperimentere, udforske og være nysgerrige. (Leg og læring) At deltage aktivt og engagerende i de voksen initierede aktiviteter(pædagogisk læringsmiljø)
--	---

Læringsblomsten Professionelt perspektiv (Det pædagogiske grundlag samt temaer og mål i Læringsblomsten) Hvad forventer du/I at opleve, erfare og lære gennem miniprojektet?	Som facilitatorer vil vi indrage, hvad der optager børnene og indrage dem i de eksperimenter vi udfører. De er fysisk med til at blande og røre ved de ting vi bruger. Vi er opmærksomme på vores rolle i aktiviteterne, og at vi skal være tydelige, så det giver mening for børnene.
Viden og handlemåder Hvilken faglig viden og særlige handlemåder vil du/I bringe i spil i forbindelse med miniprojektet?	

Plan for miniprojektet • Lav en plan for, hvordan miniprojektet helt konkret skal foregå, herunder: Hvordan vil I dokumentere sammenhængen mellem det læringsmiljø I etablerer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvad skal være i fokus for dokumentationen?	Vi har forberedt en ugeplan med et til to eksperimenter hver dag 10 dage Vi vil dokumentere ved at lave videooptagelser, der viser udførelsen af eksperimenterne vi udfører. Det vil vi gøre for at vise børnenes engagement og deltagelse i projektet.
Tidsramme • Hvor, hvornår og hvor længe skal miniprojektet finde sted? Hvor og hvornår evaluerer I?	Uge 39 og ??, vi evaluerer efter endt forløb til efterfølgende personalemøde JR: Det forgår ude på legepladsen om formiddagen i uge 39.

EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE	EVALUERING EFTER GENNEMFØRELSE AF MINIPROJEKT
---------------------------------------	--

Refleksion over praksis Hvilke nye sanselige erfaringer om samarbejde mellem børn og pædagogisk personale har miniprojektet givet dig/jer? Hvilke nye erfaringer har I hver især fået om egne måder at reagere og handle på i konkrete situationer i pædagogisk praksis? Hvilke nye forståelser om udvikling af læringsmiljøet har miniprojektet givet anledning til? Hvilken viden og hvilke handlemåder er du/I blevet nysgerrige på, at arbejde videre med?	Vi oplevede, at børnene var engagerede og deltagende, da vi udførte eksperimenterne, dette tilskriver vi vores forberedelse og struktur. Vi benyttede 3 bordbænksæt til at lave små grupper, da vi udførte eksperimenter udenfor og hver gruppe havde en voksen, der var med til at vise og udføre eksperimenterne, dette gjorde, at børnene havde mulighed for at se processen og være nysgerrige på hvad der skete. Små grupper med en voksen giver plads til hvert enkelt barn og giver mulighed for at barnet kan stille spørgsmål til hvad de oplever.
Læringsblomsten Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse Se jeres dokumentation igennem og beskriv: hvor ser du/I, at det læringsmiljø I har etableret, har påvirket børnene? hvordan har det påvirket børnene?	Børnene spurgte ind til, hvilke eksperimenter, vi skulle lave og bidrog selv med viden og forslag til disse. og (pige kom selv og sagde hun så børneprogram med eksperimenter)
Opfølgning Hvordan, hvornår og med hvem vil du/I følge op?	Primær projektansvarlige har ansvaret for at projektet bliver evalueret på efterfølgende personalemøde. Vi snakker om projektet er forløbet som planlagt, reflekterer over processen og vurdere om der er brug for ændringer til at forbedre processen.

Videndeling Hvordan vil du/I dele viden med kollegaer, leder og samarbejdspartnere i øvrigt?	Video dokumentation og miniprojektet bliver tilgængeligt for medarbejdere og kommer til at lægge som led i læreplanerne for Haastrup Børnehave og vuggestue
Øvrige tanker og forståelser	

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Her kan I se nogle pejlemærker for, hvordan vi arbejder med vores pædagogiske læringsmiljø, så det tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og understøtter de to pædagogiske mål for temaet *Kultur, æstetik og fællesskab*, i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som pædagogiske medarbejdere skaber vi miljøer

- hvor alle får oplevelser og erfaringer med egne og andres kulturelle normer, traditioner og værdier både som aktive deltagere og tilskuere
- hvor de fysiske rammer og et varieret udbud af materialer og medier inspirerer til at være undersøgende og skabende på tværs af alder, køn samt social og etnisk baggrund
- hvor voksne gennem samskabende praksisser understøtter engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed i forhold til æstetiske ind- og udtryksformer

Børnene i vores dagtilbud skal opleve

- at få aktiveret sanser og følelser i samvær med kammerater og voksne - såvel i som uden for dagtilbuddet
- scene- og billedkunst, film, musik og litteratur samt mulighed for at deltage både som tilskuer og udøver
- adgang og kendskab til forskellige materialer og medier samt mulighed for at udfolde mig skabende og undersøgende med og uden voksne

30-10-2024

Efterhånden som vi arbejder med temaets mål i praksis, indsætter vi herunder Miniprojektbeskrivelser og Praksisfortællinger, der viser, hvordan arbejder med børnenes brede læring med særligt fokus på kultur, æstetik og dannelse.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur?

Her beskriver vi, hvordan vi arbejder med den løbende pædagogiske læreplanlægning, samt hvordan forældre og bestyrelse inddrages i evaluering og opfølgning. Formålet med den løbende planlægning og evaluering er, at etablere og regulere vores pædagogiske læringsmiljøer, så børnene trives, lærer, udvikler sig og dannes optimalt. Vi præsenterer her nogle af de metoder og værktøjer vi anvender til dokumentation, refleksion og evaluering af de pædagogiske læringsmiljøer - i relation til vores vurdering af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

På vores personale møder er Mini-projekt på som fast punkt. Den der har miniprojektet på, har på forhånd besluttet hvilket punkt i projektet vi skal evaluere på. Det sikrer at vi bliver specifik i vores evaluering, så vi kan genoptage projektet med ny viden og udvikle på det gode arbejde.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Materialet fra de løbende evalueringer, som er beskrevet i forrige afsnit, anvendes som dokumentation for evaluering af det samlede arbejde med den pædagogiske læreplanlægning, der ifølge dagtilbudsloven skal foretages mindst hvert andet år. Formålet med samlede evaluering er, at afdøre og redegøre for, i hvilket omfang vi har levet op til det fælles pædagogiske grundlag og de tolv fælles mål under de seks læreplanstemaer.

30-10-2024

Der udarbejdes et fælles evalueringsdesign for alle dagtilbud i Faaborg-Midtfyn Kommune, som offentliggøres på kommunens hjemmeside [FMK.dk](https://www.fmk.dk)